



ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES
(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: zpp@zpp.pl, biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl

PREZES ZARZĄDU

Marek Tramś
POWIAT POLKOWICKI

WICEPREZESI ZARZĄDU

Robert Godek
POWIAT STRZYŻOWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Marzena Kempieńska
POWIAT ŚWIECKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI /woj. ŚLĄSKIE/

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI /woj. LUBELSKIE/

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

Cezary Gabryjczyk
POWIAT ŁĄSKI

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJOWSKI

Ligia Krajewska
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Piotr Lech
POWIAT MILICKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Mirosław Pampuch
POWIAT OLSZTYŃSKI

Józef Reszke
POWIAT WEJHEROWSKI

Elżbieta Smolińska
POWIAT PRUSZKOWSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI /woj. PODLASKIE/

Wacław Strażewicz
POWIAT GIŻYCKI

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Zenon Szczepankowski
POWIAT PRZASNYSKI

Józef Tomal
POWIAT MYSŁENICKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Michał Karalus
POWIAT PLESZEWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

CZŁONKOWIE

Włodzimierz Brodiuk
POWIAT OSTRÓDZKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZOWSKI

Zdzisław Kałamaga
POWIAT OSTROWIECKI

Ryszard Kurp
POWIAT WOLSZTYŃSKI

Szczepan Ołdakowski
POWIAT SUWAŃSKI

Zygmunt Worsza
POWIAT ŚWIDNICKI

Robert Zakrzewski
POWIAT RADOMSZCZAŃSKI

SEKRETARZ GENERALNY

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0715/331/11

Warszawa, 28 października 2011 r.

Szanowny Pan

Jerzy Miller

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Związek Powiatów Polskich, w porozumieniu z innymi ogólnopolskimi organizacjami samorządowymi, zwraca się do Pana Ministra z prośbą, o podjęcie pilnych działań mających na celu wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (dalej: ustawa o wspieraniu rodziny).

Szacujemy, że jeżeli ustawa ta wejdzie w życie w obecnym kształcie, spowoduje w 2012 roku zwiększenie wydatków jednostek samorządu terytorialnego o kwotę bliską 800 milionów złotych. Tym samym, kolejny raz obciąża się samorządy nowymi wydatkami, nie zapewniając dochodów adekwatnych do zadań.

W załączeniu przesyłamy ocenę skutków finansowych realizacji przez gminy, powiaty i województwa dodatkowych zadań wynikających z wdrożenia ustawy o wspieraniu rodziny (wśród nich konieczność zatrudniania nowych pracowników, zwiększenie wydatków na świadczenia oraz kosztów organizacji pieczy zastępczej).

Przedstawiamy również przykładowe, szczegółowe wyliczenia dotyczące konkretnych gmin lub powiatów, wskazujące na przyjętą metodologię obliczania kosztów.

Aktualnie, prowadzimy także ogólnopolskie badanie ankietowe, dotyczące kwestii oceny skutków wdrożenia ustawy, którego wyniki przedstawimy w przeciągu kilku najbliższych dni.

Należy podkreślić, że w przypadku samorządów powiatowych i gmin wiejskich, realizacja nowych obowiązków pochłonie w praktyce jedyne wolne środki, jakie mogłyby być przeznaczone na wydatki majątkowe (projekty rozwojowe). Pogorszy to sytuację samorządów, które muszą, w myśl ustawy o finansach publicznych, zbilansować bieżące dochody i wydatki.

Sfinansowanie nowych zadań dotyczących wsparcia rodziny i pieczy zastępczej pochłonie często całą, ewentualną nadwyżkę operacyjną.

Jest to działanie niezrozumiałe, w dobie kryzysu ekonomicznego, ograniczania wydatków publicznych oraz wprowadzania obostrzeń w zakresie zadłużania i deficytu budżetów samorządowych.

Należy również zaznaczyć, że zmiany wprowadzone ustawą o wsparciu rodziny są niekompatybilne z innymi działaniami legislacyjnymi.

Jako przykład można wskazać, iż wspieranie rodziny zostało wskazane jako zadanie odrębne od pomocy społecznej. Ustawa o wspieraniu rodziny nakłada na gminy obowiązek zatrudniania asystentów (1 asystent maksymalnie na 20 rodzin). Ustawa o pomocy społecznej w art. 110 ust. 1 wskazuje, że ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników.

Z dniem 1 stycznia 2015 r. na podstawie ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do art. 110 ustawy o pomocy społecznej, zostanie wprowadzona zmiana. Zgodnie z nią, ośrodek pomocy społecznej będzie zatrudniał pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku: jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku: jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Zgodnie z projektem zmian w rozporządzeniu o wynagradzaniu pracowników samorządowych (wynikających z delegacji ustawowej zawartej w ustawie o wsparciu rodziny), stanowisko asystenta rodziny zostało wskazane jako odrębne od pracownika socjalnego stanowisko pracy. Może to wskazywać, iż jedna i ta sama osoba nie będzie mogła być jednocześnie asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym, Nawet jeżeli nie będzie decydować o udzielaniu świadczeń z pomocy społecznej oraz pomimo, iż w większości przypadków adresatami pomocy będą te same osoby.

Pojawia się również kwestia konstytucyjności ustawy. Zgodnie z art. 167 1 i 4 Konstytucji RP, jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań. Zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.

Ustawa o wsparciu rodziny, jako jedynie źródła zwiększenia dochodów samorządów terytorialnych, wskazuje:

- dotacje celowe z budżetu państwa (art. 197), które będą miały charakter fakultatywny oraz nie będą mogły finansować całości zadań,
- dofinansowanie, w okresie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, zadań własnych gminy i powiatu z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej (art. 247). Z informacji zawartych na stronie BIP Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej nie wynika by toczyły się jakiegokolwiek prace nad opracowaniem tego programu.

Z uzasadnienia do rządowego projektu ustawy o wsparciu rodziny wynika, że ustawodawca zaplanował przeznaczenie dotacji celowej dla samorządów terytorialnych, w wysokości około 40 milionów złotych. To kwota kilkanaście razy niższa od faktycznych kosztów wdrażania ustawy.

Szacunkowe wyliczenie kosztów wdrożenia ustawy dokonane zostało na podstawie nierzetelnych danych. Przykładowo można wskazać, że z uzasadnienia wynika, że średnio na każdą gminę przypadnie 1,2 asystenta (liczba gmin podzielona przez szacowaną liczbę asystentów).

Takie założenie, nie ma żadnych podstaw i zupełnie mija się z zapisami ostatecznie przyjętymi w ustawie (1 asystent na 20 rodzin). Z powyższego wynika, że ustawodawca nie zagwarantował samorządom dochodów na poziomie umożliwiającym prawidłową realizację zadań, nawet tych o charakterze obligatoryjnym.

W tej sytuacji, proponujemy następujące działania, które mogą zapobiec negatywnym konsekwencjom wdrożenia ustawy o wspieraniu rodziny:

- wielokrotne zwiększenie wysokości rezerwy w budżecie państwa na rok 2012,
- zmianę charakteru zadań z obligatoryjnych na fakultatywne,
- odłożenie w czasie wejścia w życie niektórych przepisów,
- likwidację lub zmniejszenie minimalnych limitów zatrudniania w odniesieniu do asystenta i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- zmianę redakcji niektórych przepisów (niezależnie od podniesionych wyżej uwag niektóre przepisy ustawy są niejasne co powoduje powstanie rozbieżnych interpretacji).

Działania te winny zostać zrealizowane w trybie pilnym, jeszcze w bieżącym roku.

Licząc na przychyłność Pana Ministra, prosimy o wsparcie działań zmierzających do rozwiązania opisywanego problemu, bardzo ważnego dla samorządów terytorialnych.

Łączę wyrazy szacunku

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Marek Trams



Do wiadomości:

- 1) Pani Jolanta Fedak – Minister Pracy i Polityki Społecznej
- 2) Pani Czesława Ostrowska- Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
- 3) Pan Jan Vincent Rostowski – Minister Finansów
- 4) Pani Hanna Majszczyk – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
- 5) Pan Jacek Majchrowski – Współprzewodniczący Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego
- 6) Unia Miasteczek Polskich
- 7) Unia Metropolii Polskich
- 8) Związek Miast Polskich
- 9) Związek Gmin Wiejskich RP
- 10) Związek Województw RP